

روابط فرا زناشویی

پروتکل‌های پیشگیری و مداخله

دکتر حسین کشاورز افشار
(عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)

احسان رجبی

فهمیه باهنر

حسین کشاورز افشار، ۱۳۵۸

روابط فرازنشویی؛ پروتکل‌های پیشگیری و مداخله / احسان رجبی، فهیمه باهنر
مشخصات نشر: تهران، دانه، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص؛ جدول؛ قطع رقی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۴۰-۴

عنوان اصلی: Communication in marriage -- Psychological aspects

موضوع: زنشویی -- جنبه‌های روان‌شناسی؛ Marriage -- Psychological aspects

خیانت -- جنبه‌های روان‌شناسی؛ Betrayal -- Psychological aspects

زنشویی -- اختلاف -- جنبه‌های روان‌شناسی؛ Marital conflict -- Psychological aspects

رجبی، احسان ۱۳۶۸؛ باهنر، فهیمه، ۱۳۷۴.

رده‌بندی کنگره: HQ۴۳

رده‌بندی دیویی: ۳۰۶/۸۱

شماره کتابخانه ملی: ۹۱۵۸۱۵۷

وضعیت رکورد: فیبا

روابط فرازنشویی؛ پروتکل‌های پیشگیری و مداخله

تألیف: حسین کشاورز افشار، احسان رجبی، فهیمه باهنر

مدیر تولید: داریوش سازمند

صفحه‌آرایی: میثم همدی

ناشر: دانه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مهر/شریف‌نو

شمارگان: ۵۵۰ نسخه / قطع: رقی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۴۰-۴

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، بخش یا عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری، خیابان سلیمان خاطر (امیراتابک)، کوچه اسلامی، پلاک ۴/۲

کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱ تلفن: ۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۴۲۵۴۳ - ۸۸۱۲۰۸۳ تلفکس: ۸۸۱۲۰۸۳

فروشگاه اینترنتی دانه: www.danjehpub.com

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان

فهرست

۷	پیشگفتار مؤلفان
۹	فصل ۱: روابط فرا زناشویی
۹	تعریف روابط فرا زناشویی.....
۱۵	انواع روابط فرا زناشویی.....
۲۸	مراحل روابط فرا زناشویی.....
۲۹	تئوریهای سبب‌شناسی روابط فرا زناشویی.....
۴۲	عوامل گرایش به روابط فرا زناشویی.....
۵۳	نرخ شیوع روابط فرا زناشویی.....
۵۹	فصل ۲: مروری بر فعالیت‌های انجام شده در حوزه روابط فرا زناشویی
۶۷	تعدد زوجات و ازدواج موقت از دیدگاه اسلام.....
۷۸	دیدگاه ادیان در مورد روابط فرا زناشویی.....
۸۰	تأثیرات و پیامدهای روابط فرا زناشویی.....
۹۰	ملاحظات کلی در زمینه واکنش به روابط فرا زناشویی.....
۱۰۷	فصل ۳: راهکارهای پیشگیری و توانمندسازی
۱۰۸	پیشگیری فردی.....
۱۱۸	پیشگیری خانوادگی.....
۱۳۲	پیشگیری محیطی و سازمانی.....
۱۴۱	توانمندسازی روابط پس از روابط فرا زناشویی.....

۱۴۷	زوج درمانی.....
۱۴۸	رفتاری یکپارچه.....
۱۵۵	میان سیستمی.....
۱۷۵	الف) مدل های فردی بخشش.....
۱۷۷	ب) مدل های زوج - محور بخشش.....
۱۷۹	ج) درمان زناشویی شناختی- رفتاری یکپارچه.....
۱۸۱	د) درمان هیجان محور: مدل درمان آسیب دل بستگی.....
۱۸۶	هـ) مدل درمان گاتمن.....

فصل ۴: مراحل درمان و مداخلات در سطوح مختلف

۱۹۲	مراحل درمان.....
۱۹۸	مداخله فردی.....
۲۱۰	مداخله خانوادگی.....
۲۳۰	مداخله محیطی و سازمانی.....

۲۳۷	پیوست
۲۴۱	منابع
۲۵۵	واژه نامه
۲۵۹	موضوع نما
۲۶۳	نام نما

پیشگفتار مؤلفان

پدیده‌ی رو به رشد روابط فرا زناشویی و پیمان‌شکنی چندین سال است که در جهان رو به گسترش است. این پدیده در ایران هرچند بسیار کمتر از کشورهای دیگر دنیا است، با این وصف از آسیب‌ها و پیامدهای این رویداد دور نمانده و گرفتار این آسیب اجتماعی است. این معضل اکنون در میان بخش وسیعی از اعضای جامعه نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است. دامنه‌ی این نگرانی‌ها به همایش‌ها و گردهمایی‌ها نیز کشیده شده است. اخیراً نشست‌های متعددی پیرامون این مسئله در دانشگاه‌ها و صداوسیما در برنامه‌های متعدد خود، از کارشناسان حوزه‌ی خانواده دعوت می‌نماید تا پیرامون این موضوع بحث و گفت‌وگو نمایند. مردم در کوچه و بازار نیز درباره‌ی این موضوع بسیار سخن می‌گویند و این امر، از یک‌سو، نشان از فراگیر شدن این پدیده دارد و از سوی دیگر، بیانگر آن است که در جامعه امروز از قبح این پدیده و پدیده‌هایی از این دست به شدت کاسته شده است. بازتاب گسترده‌ی این پدیده طی دهه‌های اخیر در رسانه‌های جمعی (سینما و تلویزیون و نشریات) نیز قابل تأمل است.

برقراری رابطه یک فرد متأهل با جنس مخالف در هر سطحی از سطوح مختلف کارکردی که باشد، عهدشکنی قلمداد می‌شود. از آنجاکه روابط فرا زناشویی بنیادی‌ترین رکن رابطه زناشویی را که همان اعتماد است، خراب می‌کند، بنابراین آثار بسیار مخرب در زندگی مشترک به جای می‌گذارد. در ریشه‌یابی بروز این مشکل می‌توان گفت دلایل

متعددی احتمال بروز این پدیده را در زندگی زناشویی ایجاد و تشدید می‌کند. در واقع، چه از لحاظ عاطفی و احساسی و چه از لحاظ جنسی زن و شوهر هنگامی که در روابط مشترک خود نارضایتی و خلأ احساس می‌کنند و باور دارند که همسرش او را درک نمی‌کند و نمی‌تواند این کمبود را پر کند، رو به سوی روابط فرا زناشویی می‌آورند. البته ناگفته نماند که در این میان هستند زن و شوهرهایی که تحت هر شرایطی کمبودها و مشکلات زندگی را تحمل می‌کنند و یا به فکر حل آن مشکل از راه معقول و منطقی هستند، و ضربه به تعهد و پیمان عشقی که بسته‌اند، وارد نمی‌سازند.

با توجه به این نکته که در جامعه ایران همسرانی که مورد خیانت قرار می‌گیرند، اکثراً به فکر خاتمه رابطه می‌افتند و یا اگر به دلایل مختلفی خواهان حفظ رابطه و بازگشت به دوران پیش از واقعه خیانت باشند، آگاهی و مهارت لازم برای رویارویی با این اتفاق را ندارند، کمبود وجود برنامه‌های آموزشی و مداخلات درمانی احساس می‌شود. ضرورت این امر زمانی بیشتر احساس می‌شود که متوجه این موضوع باشیم، خانواده‌ای که دچار آسیبی شده، جامعه را نیز دچار آسیب می‌کند و با بی‌توجهی و نادیده گرفتن آسیب‌های احتمالی خسارت‌های مادی و معنوی بسیار سنگینی متحمل جامعه می‌شود. لذا در صورت فرهنگ‌سازی و آگاهی در نحوه برخورد با این مشکل به زوجین درگیر روابط فرا زناشویی زناشویی در جهت کاهش آشفتگی‌های روانی و حل مسئله و رشد بیشتر در رابطه زناشویی کمک می‌شود.

از سوی دیگر، متخصصان، مشاوران خانواده، خانواده درمانگران و محققینی که اقدامات و پروتکل‌های ساختارمند پیشگیری و مداخله درمانی (بارویکردهای فردی، خانوادگی، محیطی و سازمانی) جهت مداخله در خیانت زناشویی احتیاج دارند، آشنایی با پیچیدگی‌های این موضوع و پیشرفت‌های جدید لازم است که به ارتقای سطح سلامت خانواده و جامعه و بالا رفتن کار آیی افراد در مشاغل سازمانی کمک شایانی خواهد کرد. در کتاب حاضر به تفصیل به بیان خیانت زناشویی و پروتکل‌های درمانی در سه سطح فردی، خانوادگی و محیطی-سازمانی پرداخته شده است.

دکتر حسین کشاورز افشار

احسان رجبی

فهیمة باهنر